

Kaakkois-Suomen ELY-keskus

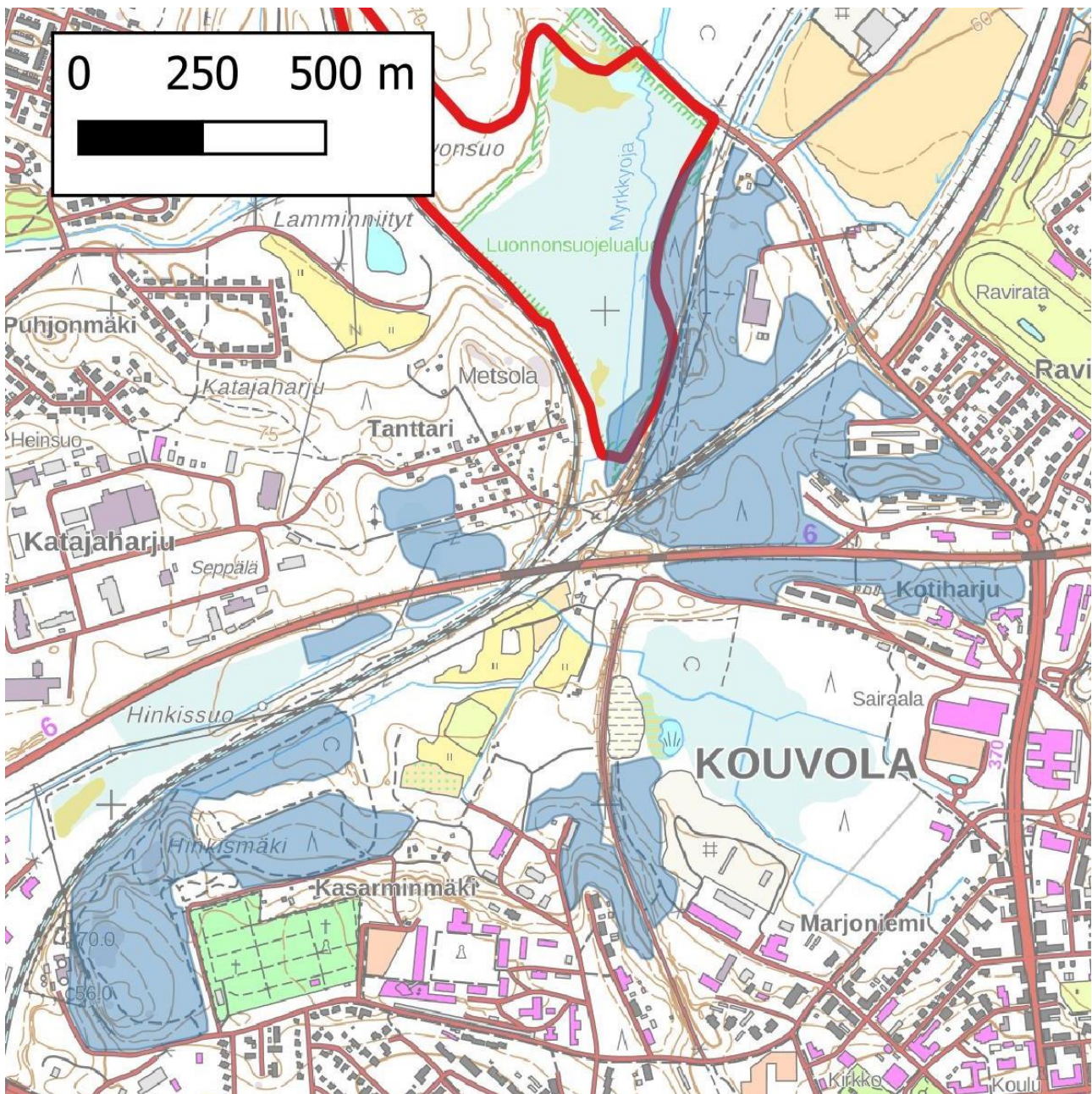
VT6 Keltti–Tanttari, liito-oravaseuranta 2024

Petri Parkko 20.2.2025

Taustoja

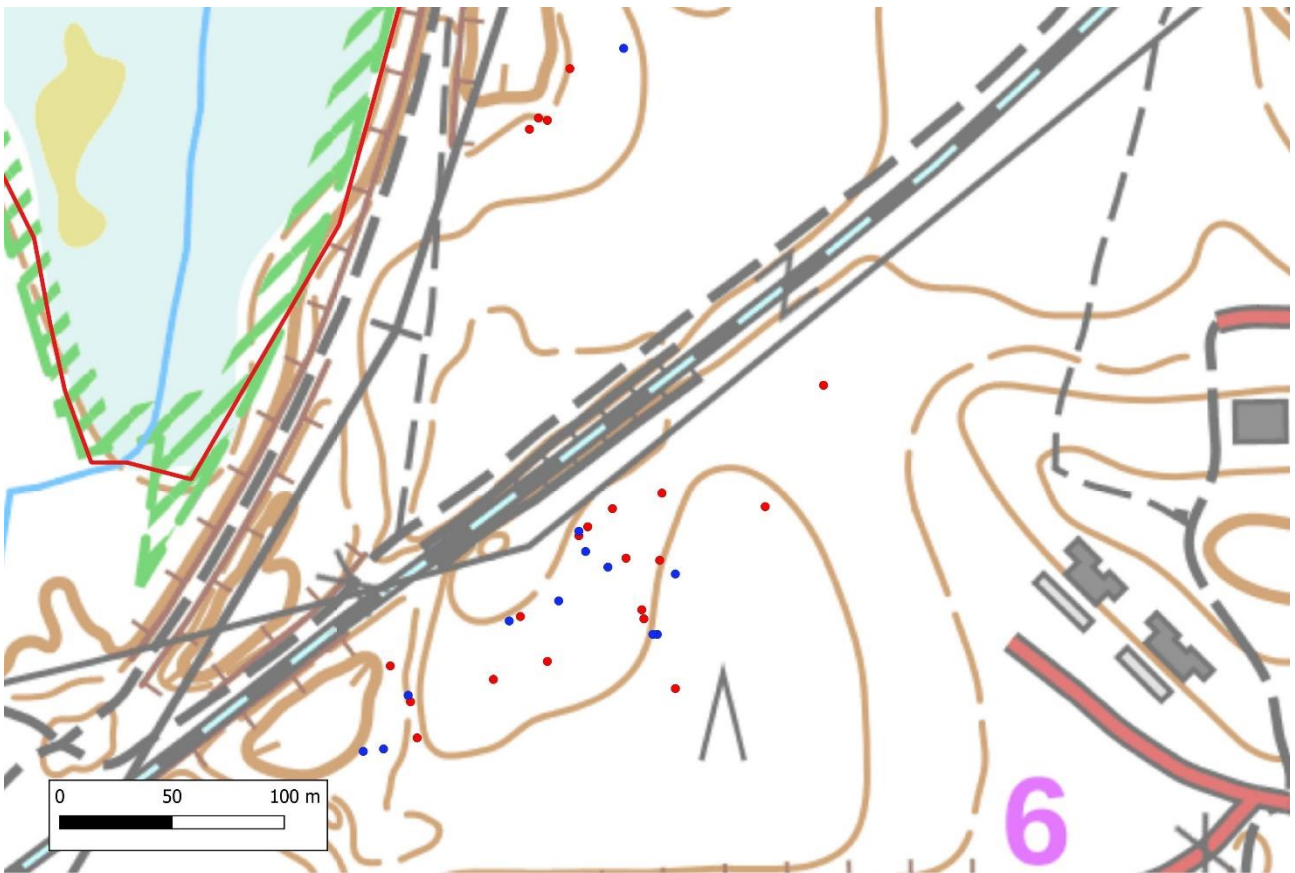
Tanttarin alueella tehtiin vuonna 2022 tiesuunnitelman luontoselvitys (Parkko 2022), johon kuului myös liito-oravakartoitus. Koko alueelta löytyi niukasti lajin ulostepapanoita. Vuonna 2022 lajilla oli valtakunnallisesti heikko esiintyminen, joten esiintymistilanne päätettiin kartoittaa uudelleen keväällä 2023 (Parkko 2023). Samalla kartoitusalueetta laajennettiin koskemaan myös koko Kasarminmäen aluetta sekä Savonsuota Ahlmanintielle asti (kartta 1), koko alueen liito-oravatilanteen, tiehankkeen vaikutusten ja kulkuyhteystarpeiden arvioimiseksi. Papanoita löytyi keväällä 2023 enemmän, mutta esiintymiskuva pysyi kuitenkin melko samanlaisena. Keväällä 2024 samoilla alueilla toistetun liito-oravaselvityksen tilaajana oli Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Kartta 1. Kevään 2024 liito-oravakartoitusalueet.

Menetelmät ja aineisto

Liito-oravaselvitys tehtiin papanakartoituksena 1.4.–29.5.2024, ja työhön käytettiin yhteensä kolme maastopäivää. Lumet puiden tyviltä olivat enimmäkseen sulaneet jo ensimmäisellä kartoituskerralla. Selvitysalueilta (kartta 1) etsittiin liito-oravan talvisia ulostepapanoita (raportin kansikuva) metsähaapojen ja metsäkuusten tyviltä. Liito-oravapisteiden koordinaatit tallennettiin GPS-laitteeseen, josta ne siirrettiin Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-tietokantaan. Maastotyöt ja raportoinnin teki luontokartoittaja (EAT) Petri Parkko. Raportti sisältää Maanmittauslaitoksen Avoimien aineistojen tiedostopalvelun ortokuva- ja peruskartta-aineistoa, 2/2025 (CC 4.0 -lisenssi).

Kartta 2. Vuoden 2023 liito-oravapisteet ovat merkitty punaisilla ja vuoden 2024 sinisillä pisteillä.

Liito-oravan esiintymistilanne 2023

(kartta 2)

Koko Kasarminmäen, Savonsuon ja Tanttarin alueelta löytyi keväällä 2024 vain yksi liito-oravan elinpiiri, josta löytyi runsaasti papanoita (kuva 1) sekä todennäköinen naaraspesä. Kyseessä oli sama kolohaapa kuin vuosina 2022 ja 2023. Pelkästään yhden alueen ruokailuhaavan tyvellä oli satoja papanoita.

Junaradan ja Savonsuon väliseltä alueelta löytyi keväällä 2024 vain yksi liito-oravan papana. Samalla paikalla oli keväällä 2023 papanoita useiden metsähaapojen tyvillä.

Kuva 1 (vas.). Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi tulkittava kolohaapa junaradan ja valtatie välisellä alueella. 29.5.2024.

Kuva 2 (oik.). Liito-oravan talvisia ulostepapanoita junaradan ja valtatie välisellä alueella kasvavan kolohaavan tyvellä 1.4.2024

© Petri Parkko

Päätelmät ja suositukset

Keväällä 2024 talvisia liito-oravan papanoita (raportin kansikuva) löytyi melko runsaasti junaradan ja valtatie väliseltä alueelta, jossa todennäköisenä lisääntymispaikkana oli sama suuri kolohaapa kuin vuosina 2023 ja 2022. Junaradan ja Savonsuon väliseltä alueelta löytyi vain keväällä 2024 vain yksi liito-oravan papana.

Liito-oravan esiintymiskuva ja elinpiirin laajuus ovat pysyneet melko samanlaisina vuosina 2022, 2023 ja 2024. Vuonna 2022 papanoita löytyi tosin vähemmän ja suppeammalta alueelta. Liito-oravatilanne Savonsuon, Tanttarin ja Kasarminmäen–Hinkismäen alueilla ei ole siis muuttunut parempaan suuntaan, ja suurin osa vuonna 2017 todetuista (Parkko 2017) elinpiireistä oli edelleen tyhjiä. Liito-oravan esiintymiskuva alueella voi kuitenkin muuttua nopeasti, sillä lajin liikkumis- ja levittäytymiskyky rakennetussa kaupunkiympäristössä ovat eri selvityksissä todettu luultua paremmiksi. Yksilöiden dispersaalimatkat ovat olleet sekä koirilla että naarailla lähes yhdeksän kilometrin mittaisia (Hanski 2016).

Liito-oravien liikkuminen Savonsuolta jopa Niivermäen luonnonsuojelualueelle ja edelleen Kymijoen ranta-metsiin on hyvin mahdollista. Myös Savonsuon pohjoispuolella on tehty liito-oravahavaintoja, ja Lammin-rannasta on olemassa puustoinen kulkuyhteys Kuusaanlammen rantoja pitkin aina Harjuun asti.

Vuosina 2022, 2023 ja 2024 selvitettyjen alueiden liito-oravatilanteen seuraamista on syytä jatkaa, sillä lajin katoaminen laajoilta lajille sopivilta metsäalueilta on erittäin huolestuttavaa.

Lähteet

Hanski, I.K. 2016: Liito-orava – Biologia ja käyttäytyminen. Metsäkustannus. 94 s.

Parkko, P. 2014: VT 6 Hevossuo-Tykkimäki yleissuunnitelmaan liittyvä luontoselvitys. Luontoselvitysraportti – Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Parkko, P. 2017: Kouvolan metsäsuunnitelmiin liittyvä luontoselvitys: Hinkismäki, Palomäki, Töröstinmäki, Lehtomäki ja Tanttari 2017. Luontoselvitysraportti – Kouvolan kaupunki.

Parkko, P. 2022: VT 6 Keltti–Tanttari. Tiesuunnitelman luontoselvitys 2022. Luontoselvitysraportti – Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Parkko, P. 2023: Valtatien 6 parantaminen välillä Keltti–Tanttari, tiesuunnitelma. Tanttarin alueen liito-oravaselvitys 2023. Luontoselvitysraportti – Kaakkois-Suomen ELY-keskus.